

ÅRSRAPPORT

VERKSAMHETSÅRET 2024

Foto: Mikael Svensson / Johnér

**DELEGATIONEN FÖR
CIRKULÄR EKONOMI**

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Sammanfattning av rapporten	4
2. Verksamheten 2024	5
2.1 Ny ordförande och nya ledamöter	5
2.2 Ett omtag för verksamheten	6
2.3 Tre fokusområden för ett konkurrenskraftigt näringsliv	6
2.3 Delegationens kansli	8
2.4 Kommunikation	8
3 Nya verktyg	9
3.1 Cirkulära nycklar	9
3.2 Programförklaringar	9
4 Aktiviteter under 2024	10
4.1 Riksdagsseminarium	10
4.2 Almedalen	10
4.3 Byggkonferens	10
4.4 Årskonferens	11
4.5 Hybridmöte tillsammans med Naturvårdsverket och Avfall Sverige	12
4.6 Samverkan	12

Delegationen för cirkulär ekonomi är ett rådgivande organ till regeringen med syfte att underlätta och driva på näringslivets omställning till en cirkulär ekonomi som stärker svensk konkurrenskraft.

www.delegationcirkularekonomi.se
samordningdelcirkek@naturvardsverket.se

1. Inledning

Omställningen till en cirkulär ekonomi är en förutsättning för ökad resurseffektivitet, minskade klimatutsläpp, ökad självförsörjning, bevarad biologisk mångfald och ökad konkurrenskraft för det svenska näringslivet.

Många svenskar har en uppfattning om att Sverige ligger långt fram i frågor som hållbarhet och den gröna omställningen, och i många avseenden är det sant. Vad gäller omställningen till en cirkulär ekonomi är Sverige dock inte särskilt framgångsrikt ännu. Enligt Circularity Gap Report Sweden är endast 3,4 procent av Sveriges ekonomi cirkulär. Detta är betydligt lägre än det globala genomsnittet på 8,6 procent och lägre än länder som Österrike (9,7 procent) och Nederländerna (24,5 procent).

Så hur ställer vi på kort tid om en svensk ekonomi som idag till största delen är linjär? Material- och resursflöden är sällan begränsade till ett företag, en bransch eller ens ett land. Det vanliga är i stället att resurserna vandrar genom flera olika branscher vilket ställer höga krav på kunskap och samverkan i värdekedjorna. Det räcker med att en aktör agerar felaktigt för att cirkulariteten ska vara bruten. Det kan till exempel handla om att produkten inte är designad för reparation, återanvändning eller återvinning, att det saknas insamlings- eller retursystem för materialet eller att produkten inte återanvänds eller återvinns.

Delegationen kommer därför fokusera mycket på att samla aktörerna i värdekedjorna för olika prioriterade svenska resursflöden med syftet att identifiera både möjligheter och hinder. Det är min fasta övertygelse att många av dessa hinder är gemensamma för olika material- och resursflöden. Den kunskapen kan vi därför dela direkt med regeringen som i sin tur kan ta fram långsiktiga effektiva styrmedel som sätts in där de gör snabbast och störst nytta.

Sverige har fantastiska förutsättningar för att ställa om till en cirkulär ekonomi med bland annat ett starkt näringsliv, hög teknisk kompetens och en stark innovationskraft.

Låt oss därför tillsammans göra Sverige ännu mer fantastiskt genom omställningen till en cirkulär ekonomi.

Mattias Philipsson, ordförande i Delegationen för cirkulär ekonomi

1.1 Sammanfattning av rapporten

Under 2024 har Delegationen för cirkulär ekonomi fått en ny ledning i form av ordförande Mattias Philipsson och vice ordförande Caroline Andermatt. Delegationen är sedan september fulltalig med tolv ledamöter från olika delar av näringslivet.

I och med att delegationen har fått ett förändrat uppdrag med tydligare fokus på näringslivets omställning så har ett större omtag inletts för att vara den nod till systemförändring som vi ser behövs för att främja omställningen till cirkulär ekonomi och stärka svensk konkurrenskraft. För att åstadkomma detta har delegationen tagit fram tre fokusområden dit arbetet kommer att koncentreras:

- Inspirera till cirkulär omställning
- Facilitera samverkan för att öka cirkulär resursanvändning
- Tydliggöra politikens roll i den cirkulära omställningen

Delegationen har inom ramen för de framtagna fokusområdena tagit fram två verktyg som, med olika tidshorisont, kan få stor betydelse för Sveriges omställning, Cirkulära nycklar och Programförklaringar.

För verktyget Cirkulära nycklar är syftet att på sikt identifiera generella möjligheter och lösningar på avgörande hinder för cirkulära resursflöden – Cirkulära nycklar – som är gemensamma för flera materialströmmar. Ambitionen är att skapa förståelse inom värdekedjan för varandras roller, behov och perspektiv och tydliggöra möjliga synergier och värdeskapande aspekter. Det kommer bland annat att genomföras i form av workshops mellan aktörer inom prioriterade värdekedjor, med sikte på att formulera konkreta lösningar och generella slutsatser. Ett pilotprojekt om litiumjonbatterier för fordon inleds under första kvartalet 2025.

Programförklaringar är ett verktyg som riktas till näringslivet där aktörer åtar sig att genomföra åtaganden som ska bidra till resurseffektivitet eller på annat sätt stimulera till att outnyttjade potentialer tillvaratas inom nu gällande lagstiftning.

Delegationen har under året genomfört ett antal konferenser, seminarier och möten med syftet att höja kunskapen om cirkulär ekonomi samt att bidra till att aktörer träffas och skapar möjligheter att samverka.

2. Verksamheten 2024

2.1 Ny ordförande och nya ledamöter

I mars presenterade regeringen Delegationen för cirkulär ekonomis nya ledning; ordförande Mattias Philipsson, verkställande direktör Svensk Plaståtervinning i Motala AB och vice ordförande Caroline Andermatt, verkställande direktör Myrorna.

Två ledamöter, Tony Clark, verkställande direktör Avfall Sverige, och Mattias Lindahl, professor Linköpings universitet, har efter att förordnanden löpt ut lämnat sitt uppdrag i delegationen. Samtidigt har delegationen förstärkts med de tre nya ledamöterna Maria Sandell från fastighetsbolaget JM, Elisabet Jamal Bergström från SEB Asset Management och Lotta Lyrå från skogsbolaget Södra. Anna Graf, White Arkitekter har fått förnyat förordnande.

För första gången är delegationen fulltalig och det är första gången sedan delegationen startade som samtliga ledamöter kommer från näringslivet. Det ger delegationen goda förutsättningar att kunna möta det uppdrag som regeringen gett delegationen; att vara en katalysator för det svenska näringslivets omställning till en cirkulär ekonomi som stärker svensk konkurrenskraft.

Delegationen för cirkulär ekonomi består av följande ledamöter:

- **Mattias Philipsson**, ordförande och ledamot sedan 2020, verkställande direktör Svensk plaståtervinning i Motala AB
- **Caroline Andermatt**, vice ordförande och ledamot sedan 2022, verkställande direktör Myrorna
- **Anna Graaf**, ledamot sedan 2022, hållbarhetschef White Arkitekter.
- **Marcus Hedblom**, ledamot sedan 2023, verkställande direktör och koncernchef Ovako.
- **Elisabet Jamal Bergström**, ledamot sedan 2024, hållbarhetschef SEB Asset Management.
- **Fredrika Klarén**, ledamot sedan 2023, hållbarhetschef Polestar.
- **Kerstin Lindvall**, ledamot sedan 2023, hållbarhetsdirektör ICA Gruppen AB.
- **Johanna Ljunggren**, ledamot sedan 2023, hållbarhetschef Kinnarps AB
- **Maria Sandell**, ledamot sedan 2024, är hållbarhetschef JM
- **Magnus Uvhagen**, ledamot sedan 2023, verkställande direktör Ragn-Sells Recycling Sverige
- **Lisa Wahlström**, ledamot 2023, hållbarhetsdirektör Coca-Cola Europacific Partners Sverige
- **Lotta Lyrå**, ledamot sedan 2024, verkställande direktör och koncernchef på Södra.

Förordnanden som löpt ut under 2024:

- Tony Clark, ledamot 2022–2024, verkställande direktör Avfall Sverige
- Mattias Lindahl, ledamot 2022–2024, professor Linköping Universitet

2.2 Ett omtag för verksamheten

Med regeringens omtag i ryggen, ett delvis förändrat uppdrag och att samtliga ledamöter i delegationen nu kommer från näringslivet har delegationen ett tydligare fokus på att bidra till näringslivets omställning.

Vi ser ett fortsatt behov av att höja kunskapen om cirkulär ekonomi. Det gäller inom politiken såväl som hos näringslivet och konsumenterna. Fler ska förstå vad det innebär, vad vi har framför oss och vad som behöver ske inom olika sektorer. Delegationen har en viktig roll och kan bidra till att kunskapen om cirkulär ekonomi höjs.

Det behövs mer samverkan och fler strategiska samarbeten. Delegationen ska bidra till att aktörer inom värdekedjor samverkar i större utsträckning. Näringslivet har en viktig roll för att driva på för cirkulär ekonomi och cirkulära affärsmodeller, men politiken måste säkerställa de långsiktiga reglerna, som förutsägbarhet, stabilitet och snabbare tillståndsprocesser.

För att delegationen ska kunna vara den nod till systemförändring som vi ser behövs för att främja omställningen till cirkulär ekonomi och stärka svensk konkurrenskraft har ett nytt arbete inletts. Delegationen har under året identifierat tre områden dit arbetet kommer att koncentreras för att åstadkomma förändring:

Tre fokusområden för ett konkurrenskraftigt näringsliv

Inspirera till cirkulär omställning

Kommunicera vad cirkulär ekonomi är, till näringslivet och politiken, och varför den är viktig för konkurrenskraften.

Delegationen bedömer att det fortsatt finns ett stort behov av att sprida kunskap om vad cirkulär ekonomi är för att öka kännedomen. Delegationen arbetar med att ta fram ett informationsmaterial för att på ett enkelt sätt kunna sprida information. Genom att lyfta och synliggöra goda exempel på cirkulära affärsmodeller och vilka möjligheter till ökad konkurrenskraft de skapar, ser vi stor potential i att inspirera näringslivet till omställning.

Facilitera samverkan för att öka cirkulär resursanvändning

Identifiera hinder och skapa förutsättningar genom workshops mellan aktörer inom prioriterade värdekedjor, med sikte på konkreta lösningar och på generella slutsatser.

Under året har ett arbete initierats för att identifiera hinder och skapa förutsättningar för mer cirkulär resursanvändning. Det kommer bland annat att genomföras i form av workshops mellan aktörer inom prioriterade värdekedjor, med sikte på att formulera konkreta lösningar och generella slutsatser. Delegationen kommer att kommunicera resultaten från dessa workshops till regeringen, vilket medför att aktörerna som deltar får tillgång till en direktkanal till regeringen för att spela in både hinder och framgångsfaktorer för cirkulär omställning.

Utvecklingen av en strukturerad och praktiskt användbar samverkansmetod har påbörjats under 2024. Den ska stimulera och underlätta effektiv och långsiktig samverkan mellan olika aktörer som tillsammans vill skapa mer cirkulära och hållbara resurs- och materialströmmar.

Litiumjonbatterier för fordon och arbetsmaskiner har valts som tema för den första workshopserien och en aktörskartläggning har genomförts. Ambitionen är att skapa förståelse inom värdekedjan för varandras roller, behov och perspektiv och tydliggöra möjliga synergier och värdeskapande aspekter, genom bland annat samverkans-workshops mellan utvalda aktörer.

Målet är att stödja aktörer att identifiera varandra och stärka sin förmåga att tillsammans både förstå och hantera de komplexa utmaningar och möjligheter som ett cirkulärt system innebär. Det omfattar även identifiering och implementering av hållbara förändringsstrategier, exempelvis förändrad design eller logistisklösningar. Metoden ska vara flexibel och anpassningsbar för olika typer av aktörer och resursflöden, vilket möjliggör spridning och replikering av arbetssättet i andra cirkulära samarbeten.

Ambitionen är att identifiera specifika möjligheter och nyckelfaktorer som främjar mer cirkulära och hållbara lösningar samt stärker konkurrenskraften hos svenska företag. På kort sikt åstadkoms det för de utvalda materialflödena och på längre sikt är målet att kunna urskilja generella möjligheter och lösningar på avgörande hinder för cirkulära resursflöden. När hinder och lösningar är allmänt tillämpbara i värdekedjor oavsett material för att åstadkomma cirkulära flöden har vi valt att kalla dem Cirkulära nycklar, de kommer att redovisas för regeringen.

Val av värdekedjor eller materialströmmar kommer att göras utifrån prioriteringar i dokumentet *Cirkulär ekonomi – strategi för omställningen i Sverige*, EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi och med hänsyn taget till prioriteringar inom Ekodesignförordningen, Batteriförordningen, Förpackningsförordningen och Byggproduktförordningen.

Tre workshoppar är inplanerade inom pilotstudien under 2025. Delegationens ambition är att starta upp ytterligare ett eller två projekt inom andra utvalda värdekedjor under 2025.

Tydliggöra politikens roll i den cirkulära omställningen

Genom kunskapsspridning och dialog tydliggöra politikens ansvar och möjligheter för politiker och näringsliv.

För att omställningen till en cirkulär ekonomi ska få fart behöver alla delar av samhället samverka och ta sitt ansvar. Politiken har en viktig roll och ett stort ansvar vid omställning till en cirkulär ekonomi. Regelverk ska inte hindra, utan möjliggöra cirkulär ekonomi. Linjär ekonomi har under en längre tid varit standard och mycket av dagens regelverk är byggt för en linjär ekonomi. För att möjliggöra ett skifte behöver delar av regelverket ses över och uppdateras.

För detta krävs att politiker har kunskap om vad cirkulär ekonomi är och

vad som krävs för att skapa förutsättningar för ett konkurrenskraftigt svenskt näringsliv. Delegationen har ett ansvar i att bidra med kunskap om cirkulär ekonomi och inspirera med goda exempel.

Delegationen har också ett ansvar i att belysa utmaningar och hinder i regelverket för politiker. Genom kunskapsspridning och i dialog med politiker, ska delegationen tydliggöra politikens roll i den cirkulära omställningen för ett konkurrenskraftigt näringsliv. Delegationens arbete kommer både att handla om att ha en tätare kontakt med Klimat- och näringslivsdepartementet, berörda ministrar och riksdagspolitiker.

Nya verktyg

Delegationen har under året tagit fram två nya verktyg som presenteras under kapitel 3, Cirkulära nycklar och Programförklaringar. Verktygen kommer under 2025 att utvärderas och utvecklas.

2.3 Delegationens kansli

Naturvårdsverket är värdmyndighet för delegationen, där också kansliet är placerat. Kansliet består av en kanslichef, två seniora experter samt en kommunikatör på 50 procent och webbredaktör på 10 procent.

2.4 Kommunikation

Under senare delen av 2024 förstärktes kansliet med mer resurser för kommunikation.

För att leverera på delegationens uppdrag finns en kommunikationsplan för hur delegationen kommunicerar med sina målgrupper och inför, under och efter sina aktiviteter. Fokus för delegationens kommunikation under 2025 kommer vara att sprida kunskap om cirkulär ekonomi, skapa möjligheter för samverkan och rapportera från samverkansprocessen och framtagandet av cirkulära nycklar. En uppföljning av utfall kommer att göras i december 2025.

3 Nya verktyg

Cirkulär ekonomi kan inte uppnås av ett enskilt företag, en bransch eller ett land. Det handlar om att förlänga resurs- och materialliv oavsett i vilken bransch eller värdekedja de används. För att åstadkomma cirkulär ekonomi krävs samarbete över branschgränserna. Mer samarbete och samverkan behövs för att resurser ska kunna nyttjas mer resurseffektivt.

Delegationen har inom ramen för de framtagna fokusområdena tagit fram två verktyg som, med olika tidshorisonter, kan få stor betydelse för Sveriges omställning, Cirkulära nycklar och Programförklaringar.

3.1 Cirkulära nycklar

Delegationen har som mål att på sikt identifiera generella möjligheter och lösningar på avgörande hinder för cirkulära resursflöden – Cirkulära nycklar – som är gemensamma för flera materialströmmar. Slutsatserna rapporterar vi till regeringen och använder i kommunikation med näringslivet och andra relevanta organisationer. Modellen för samverkan mellan aktörer inom en utvald värdekedja, beskrivs under 2.3, är den strategi som ska användas för att uppnå målet.

Åtskilliga andra organisationer har redan samlat och spridit relevant kunskap om möjligheter och hinder för cirkulära flöden och denna ska tillvaratas. Men ofta har det gjorts branschvis. Det är väl känt att material av en viss typ kan användas inom flera olika branscher och att dessa i en cirkulär ekonomi idealiskt bör kunna exempelvis uppgraderas eller återvinnas som en råvara inom en annan bransch än den ursprungliga.

Av det skälet vill delegationen samla aktörer från olika branscher, som normalt inte kommer i kontakt med varandra. Det gemensamma för dem ska vara att de i sin verksamhet använder eller hanterar det av Delegationen utvalda materialslaget. Aktörerna bjuds in för dialog och gemensam analys av hur de tillsammans kan skapa ett mer cirkulärt resursflöde, och de får via delegationen en direktkanal till regeringen. Under 2025 planerar delegationen att starta upp fler projekt inom utvalda värdekedjor.

3.2 Programförklaringar

Programförklaringar är ett verktyg som riktas till aktörer inom näringslivet. Syftet är att öka omställningstakten till en mer cirkulär ekonomi genom att aktörer åtar sig att genomföra åtaganden inom gällande lagstiftning. De åtaganden som aktören åtar sig att genomföra ska bidra till resurseffektivitet eller på annat sätt stimulera till att outnyttjade potentialer tillvaratas. Aktörerna utgår från sin verksamhet och vilka resurser som finns att tillgå, och kan genom dialog och samverkan med andra aktörer hitta lösningar där outnyttjade resurser kan tillvaratas.

En programförklaring kan göras av en enskild aktör eller tillsammans med andra aktörer. Under 2024 lanserades en pilot för verktyget, arbetet kommer under 2025 att utvärderas.

4 Aktiviteter under 2024

Under 2024 har Delegationen för cirkulär ekonomi haft sju sammanträden. Utöver de interna sammanträden som delegationen genomfört har även externa arrangemang genomförts, dessa redovisas nedan. Flera av ledamöterna deltar även vid andra aktörers evenemang utifrån sin roll som ledamot i delegationen.

4.1 Riksdagsseminarium

Den 1 februari arrangerade delegationen ett seminarium i riksdag, "Stärkt konkurrenskraft i ett samhälle med cirkulär ekonomi", tillsammans med riksdagsledamöterna Katarina Luhr (MP) och Jakob Olofsgård (L). Seminariet syftade till att höja politikernas kunskap om cirkulär ekonomi, visa vilka drivkrafter som finns för näringslivet att vara en del av den cirkulära ekonomin och visa exempel på initiativ där resurseffektiva flöden varit i fokus. Samverkan inom värdekedjan, affärsmöjligheter och lagstiftning som stöttar, lyftes som nyckelfaktorer för att lyckas skapa cirkulära flöden.

4.2 Almedalen

Delar av delegationen var på plats under Almedalsveckan. Delegationen genomförde bland annat ett möte med Svenskt Vatten, Avfall Sverige, Energiföretagen Sverige och Energigas Sverige för att diskutera verktyget programförklaringar. Aktörerna visade intresse för att delta i pilotprojekt för verktyget.

4.3 Byggkonferens

Delegationen för cirkulär ekonomi och Circular Sweden arrangerade den 1 oktober en konferens för byggbranschen i Näringslivets Hus; En cirkulär byggsektor – från ord till handling. Konferensen sändes även digitalt och spelades in. Infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson inledde dagen, som modererades av delegationens ledamot Anna Graaf och Circular Swedens VD Ellen Einebrant.

Budskap från arkitekter, entreprenörer, beställare och materialtillverkare var att frågorna om cirkularitet behöver behandlas tidigt i byggprojekt, beställare behöver vara modiga och ställa krav, samverkan mellan aktörer är avgörande liksom att införa incitamentsstrukturer som gynnar medarbetare och aktörer som agerar på ett sätt som leder till mer cirkulär resurshantering.

Eventet var mycket uppskattat och lokalen var fullsatt. Eventet livesändes och det finns möjlighet att se i efterhand (814 visningar 250217). En utvärdering skickades ut till dem som deltagit under dagen. Utvärderingen gav många positiva kommentarer, exempelvis lyftes att det var en bra mix av talare, inspirerande exempel från verkligheten och en bra överblick av kommande lagstiftning. Det finns förbättringspotential i att gå djupare inom utvalda områden, mer kunskap om hur rivning och demontering arbetar samt önskemål om en internationell överblick.

4.4 Årskonferens

Den 19 november ägde årets upplaga av Delegationen för cirkulär årskonferens rum på World Trade Center i Stockholm. Förmiddagen ägnades åt att presentera Delegationens uppdrag och arbete under 2024, de nya verktygen och samtliga ledamöter presenterades. Förmiddagen avrundades av statssekreterare Daniel Westlén från Klimat- och näringslivsdepartementet som betonade att cirkulär ekonomi är ett medel, som både stärker svenskt näringslivs konkurrenskraft och bidrar till måluppfyllelse på miljö- och klimatområdet.

Temat för eftermiddagen på årskonferensen var finansmarknadens roll i den cirkulära omställningen. Seminariet modererades av delegationens ledamot Elisabet Jamal Bergström.

Budskapen från talarna kan sammanfattas i att det finns ett utvecklingsbehov för att affärsmodeller, finansieringsmodeller, institutionella ramverk och systemintegration ska bli cirkulära. För att möjliggöra långsik-

tiga hållbara affärsmodeller krävs balans mellan tre viktiga byggstenar; resultat (lönsamhet), resursers och risker.

Eventet var mycket uppskattat, lokalen var fullsatt, eventet livesändes och det finns möjlighet att se i efterhand (549 visningar 20250217). En utvärdering skickades ut till dem som deltagit under dagen. Utvärderingen gav mycket positiv återkoppling. Bland annat lyftes att det varit en inspirerande dag med intressant innehåll, bra möjligheter att få värdefulla kontakter och lärorika föredrag. Det finns förbättringspotential i form av fler pauser för möjlighet till mer nätverkande och mer delaktighet från publiken.

4.5 Hybridmöte tillsammans med Naturvårdsverket och Avfall Sverige

Hybridmötet "Från köp och släng till hållbara cirkulära affärsmodeller och ökad konkurrenskraft" arrangerades av Naturvårdsverket tillsammans med Avfall Sverige och Delegationen för cirkulär ekonomi. Seminariet syftade till att öka samarbetet mellan näringsliv och offentlig sektor för att främja hållbara cirkulära affärsmodeller och därigenom tillsammans minska avfallet och öka återvinningen. Delegationen fick möjlighet att presentera sitt arbete och de två nya verktygen.

4.6 Samverkan

Utöver de aktiviteter som lyfts samverkar delegationen med en rad olika aktörer på olika sätt med syftet att tillsammans genomföra kunskaps- höjande insatser, skapa förutsättningar för dialog och samverkan samt aktiviteter för att skapa synlighet.

I slutet av året inleddes ett samarbete med Svenskt Näringsliv för att gemensamt driva frågor för politik och näringsliv som rör cirkulär ekonomi. Delegationen ser en stor nytta i att bredda kontaktnätet med näringslivet för att få bättre inblick i de utmaningar olika branscher står inför i omställningsarbetet.